

Niityt ja maisemapellot RAMS-luokituksessa

Maisema-asiantuntija Auli Hirvonen

Etelä-Suomen MKN maisemapalvelut /ProAgria Etelä-Suomi ry

Avoimien viheralueiden hoito ja perinnebiotoopit -webinaari 6.10.2021

Mikä on RAMS?

- Suomessa viheralueiden kunnossapito perustuu valtakunnallisesti käytössä olevaan viheralueiden kunnossapitoluokitukseen (RAMS).
- Kunnossapitoluokituksen avulla viheralueet saadaan yleisilmeen, käytön, laadun ja kustannustekijöiden puolesta keskenään vertailukelpoiksi.
- Viheralueiden kunnossapitoluokitusta sovelletaan julkisten ja yksityisten viheralueiden luokitukseen.
- Kunnossapitoluokitus sisältää hoidon lisäksi tavoitteet kunnossapitohankkeen tilaamiselle, suunnittelulle, valvonnalle ja omaisuudenhallinnalle sekä laatua ylläpitävälle korjaustyölle ja käyttöjärjestelmien hoidolle ja käytölle.

R RAKENNETUT VIHERALUEET

A AVOIMET VIHERALUEET

M METSÄT

TÄYDENTÄVÄT LUOKAT
S Suojelut

M Maankäyttömuutosalueet

P Pöytäseminaarit

Toimittaja Hanna Tajakka

Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020

Viherympäristöilön julkaisu nro 67

RAMS: Pääluokat

PÄÄLUOKAT	ALALUOKAT
R Rakennetut viheralueet	R1 Rakennettu arvoviheralue R2 Toimintaviheralue R3 Käyttöviheralue R4 Suoja- ja vaihettumisviheralue
A Avoimet viheralueet	A1 Arvoniitty A2 Käyttöniitty A3 Maisemaniitty A4 Avoin alue A5 Maisemapelto
M Metsät	M1 Arvometsä M2 Lähimetsä M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä M4 Suojametsä M5 Talousmetsä

S Suojelualueet
x Maankäytön muutosalueet

Luonnonsuojelualueet, muinaisjäännösalueet jne.
Alueiden valmennus tulevaa käyttöä varten

RAMS-luokat: Avoimet viheralueet (A)

ARVONIITTY A1	KÄYTTÖNIITTY A2	MAISEMANIITTY A3	AVOIN ALUE A4	MAISEMAPELTO A5
Erityisen arvokasta maisemaa, kulttuuriperinnettä, luonnon monimuotoisuusarvoja tai muita maanomistajan määrittämiä erityisiä ominaispiirteitä edustavia niittyjä tai niiden osia.	Ulkoiluun ja harrastamiseen varattuja avoimia tai puoliavoimia niittyjä tai niiden osia.	Avoimen kulttuurimaiseman ja ruohovartisen luonnonkasvillisuuden säilyttämiseen varattuja avoimia tai puoliavoimia niittyjä tai niiden osia.	Näkymien ja avoimuuden säilyttämiseen varattuja avoimia alueita sekä luonnonniittyjä, -ranta-alueita ja ruovikoita, joita ei hoideta tai hoito on pelkkää vesakon poistoa.	Muokattuja ja kylvettyjä maa-alueita, joilla kasvatetaan yksi- tai monimuotisia hyöty- ja maisemakasveja sekä niihin liittyviä reunavyöhykkeitä ja saarekkeitä.

A1

- arvokkaat avoimet kulttuurimaisemat
- erilaiset perinnebiotoopit
- rakennetut elinympäristöt, jotka jäljittelevät luontaisia kasvupaikkoja.

A2

- ulkoiluun tarkoitettut niittyalueet
- harrastuskäyttöön tarkoitettut niittyalueet, kuten:
  - piknikalueet
  - pelailualueet
  - agilityradat
  - frisbegolfradat.

A3

- niittyalueet, joissa kulku ohjattu poluille
- tienpientareet
- katseltavat (kukka)niityt .

A4

- viljelykäytöstä poistuneet pellot
- metsäaukeat
- sähkölinjojen alustat
- näkymäalueet
- tulva- ja rantaniityt
- ruovikot.

A5

- riistapellot
- mesikasvikasvustot
- pellon reunavyöhykkeet ja saarekkeet
- palsta- ja kaupunkiviljelyalueet, joita muokataan vuosittain peltoviljelymenetelmin.

Niittyjen uhanalaisuus

Luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa (2018) kaikki perinnebiotoopit arvioitiin uhanalaisiksi. On olemassa 12 erilaista perinnebiotooppityyppiä, ja vain kaksi näistä ovat puustoisia.

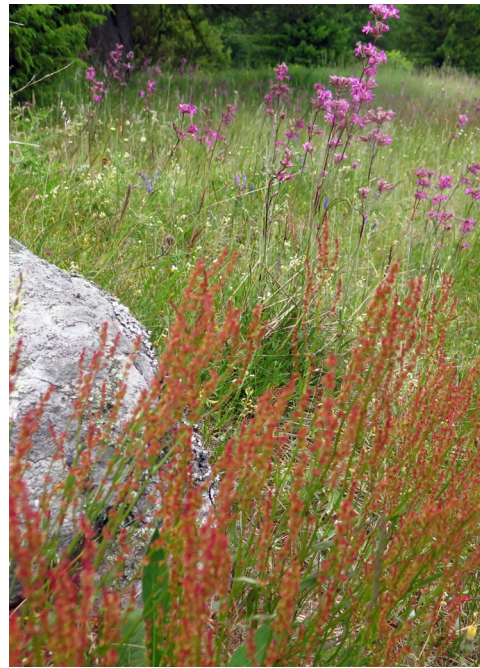
Perinnebiotoopit ovat merkittävä osa luontomme monimuotoisuutta ja suomalaista kulttuurihistoriaa.

Arvoniitty A1

- Arvoniittyjen tunnistaminen tärkeää
- Maastokartoitus ja vanhojen karttojen tarkastelu
- Arvokas lajisto, harvinaiset lajit, arvokas kulttuuriympäristö ja muinaisjäänös tms. arvotekijä.
- Voi olla myös arvokkaaksi muuttunut uusympäristö, kuten täyttömäki

Arvoniitty A1

Käyttöniitty A2

- Valmiiksi matalaa kasvillisuutta johtuen runsaasta käytöstä
- Toiminnallisia alueita

Käyttöniitty A2

Maisemaniitty A3

- Yleisin avoimien viheralueiden kunnossapitoluokka
- Luonnon monimuotoisuus kohteita, joiden lajistoa kehitetään kunnossapidon avulla
- Avoimet laajat maisematilat tuovat rauhallisuutta muutoin kaupunkien yksityiskohtaiseen ja monimuotoiseen maisemaan

Maisemaniityt A3

Avoim alue A4

- Niittymäiset alueet, jotka halutaan pitää avoimina
- Kosteat niityt, ranta-alueet, voimajohtoalueet
- Kunnossapitoluokka joka estää maiseman ja näkymien sulkeutumista

Avoim alue A4

Maisemapelto A5

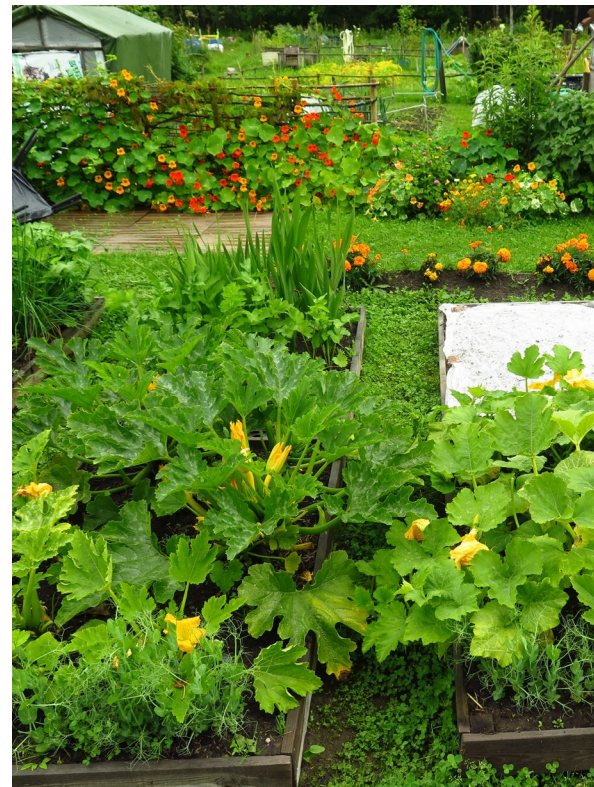
- viljelyssä yksi- tai monivuotisia viljelykasveja
- säilyttää viljelymaiseman avoimuuden ja
- lisää peltoluonnon monimuotoisuutta
- tuottavat erilaisia elämyksiä

Maisemapelto A5

Palstaviljelyalueet A5

RAMS-luokituksen hyödyt ja kokonaisuuden hallinta

- Avoimien viheralueiden luokituksen avulla saadaan parempi kokonaiskuva A kunnossapitoluokan alueista
- Pystytään kehittämään niittyverkostoja ja luonnon monimuotoisuutta
- Luokituksen avulla alueiden kunnossapitoa voidaan tarkastella ja kehittää entistä suunnitelmallisemmin
- Mahdollistetaan kaupunkilaisten monipuoliset luontokokemukset ja virkistysmahdollisuudet
- Lisätään tietoa niittyjen ja maisemapeltojen merkityksestä osana luonnon monimuotoisuutta ja kaupunkirakennetta

Kiitos!

